

Konferencja naukowa „Tadeusza Trelli pasje i zbiory, w 140 rocznicę urodzin”

Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej oraz Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Przemyślu serdecznie zapraszają na konferencję naukową pt. **Tadeusza Trelli pasje i zbiory, w 140 rocznicę urodzin**, która odbędzie się 21 listopada 2025 r.

Konferencja ma nie tylko przybliżyć sylwetkę przemyskiego przyrodnika, lecz również jego dorobek naukowy dotyczący entomologii i fizjografii okolic Przemyśla. Trella jako nauczyciel był też opiekunem gabinetu historii naturalnej. Muzealnikiem był w początkowych latach istnienia Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej, opiekował się tworzoną wówczas kolekcją przyrodniczą. Współpracował z lwowskim kołem sekcji zoologicznej Komisji Fizjograficznej PAU w Krakowie, jego zbiory koleopterologiczne przechowywane są obecnie w Muzeum Przyrodniczym Instytutu Systematyki i ewolucji Zwierząt PAN w Krakowie i stanowią do dziś podstawę rewizji i porównań. Jako delegat Państwowej Rady Ochrony Przyrody był orędownikiem i inicjatorem powstania przemyskiego Rezerwatu Wisienki stepowej, stworzył podwaliny projektu utworzenia Turnickiego Parku Narodowego. W niepublikowanych rękopisach i maszynopisie zatytułowanym „Fizjografia okolic Przemyśla”, zawiera rys geologii, flory i fauny Przemyśla i okolic. Przedstawienie na konferencji obecnego stanu badań geologicznych, florystycznych, faunistycznych oraz z zakresu ochrony przyrody Przemyśla i okolic byłoby z pewnością świetnym odniesieniem do tej historycznej pracy. Równocześnie mamy nadzieję, że na konferencji, na kanwie tej jednej biografii zostaną poruszone tematy związane warsztatem pracy naukowca, entomologa, przyrodnika, nauczyciela, muzealnika w ujęciu metodycznym, historycznym.

Program konferencji:

9.00 **Otwarcie konferencji**, Jan Jarosz, Dyrektor Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej.
Słowo wstępne, Bożena Mocarska-Szwic, Kustosz Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej.

Panel I:

9.15 **Kilka uwag o przyrodzie nieożywionej okolic Przemyśla w kontekście badań terenowych prof. Tadeusza Trelli**, prof. Maria Łanczont, Katedra Geomorfologii i Paleogeografii UMCS, Lublin.

9.45 **Hotspoty różnorodności biologicznej w okolicach Przemyśla w czasach Tadeusza Trelli i dzisiaj**, dr inż. Stanisław Kucharzyk, Bieszczadzki Park Narodowy, Ustrzyki Górne.

10.15 **Przemiany flory i roślinności Przemyśla i okolic w ciągu ostatniego stulecia**, Liliana Witkowska-Wawer, Botanik (Horncastle, Wielka Brytania).

10.45 **Ornitologia w pracy Tadeusza Trelli Fizjografia okolic Przemyśla**, Józef Hordowski, Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszcach, Bolestraszyce.

11.15 Przerwa

Panel II:

11.30 **„Niechrząszcze” Tadeusza Trelli w rękopisie Fizjografia okolic Przemyśla**, dr hab. Łukasz Przybyłowicz, Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt Polskiej Akademii Nauk, Kraków.

12.00 **Kolekcje Tadeusza Trelli jako przedmiot edukacji muzealnej**, dr hab. Grażyna Stojak, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów.

12.30 **Konieczność - obowiązek - pasja. Tadeusz Trella jako nauczyciel szkół Średnich**, prof. dr hab. Tomasz Pudłocki, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Kraków.

13.00 **Tadeusza Trelli pasje i zbiory, w 140 rocznicę urodzin**, Bożena Mocarska-Szwic, Kustosze Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej, Przemyśl.

13.30 Przerwa

Panel III:

14,00 **Ochrona przyrody na ziemiach polskich w 2 połowie XIX wieku oraz w okresie międzywojennym. Rozwój czy stagnacja?**, dr Arkadiusz Więch, Instytut Historii, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Kraków.

14,30 **Tadeusza Trelli (1885-1940) związki z przyrodnikami lwowskimi**, dr Paweł Brzegowy, Oddział Krakowski Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Wschodnich, Kraków.

15,00 **Osiągnięcia naukowe środowiska przyrodników skupionych wokół TPN w Przemyślu**, Grzegorz Poznański, Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Przemyślu, Przemyśl.

15.30 Dyskusja. Wnioski. Zakończenie.